

Jezyk polski, klasa 8, rok szkolny 2025/2026

Przedmiotowy System Oceniania (PSO) z języka polskiego jest zgodny z podstawą programową oraz obowiązującym w szkole Ocenianiem Wewnątrzszkolnym zawartym w Statucie.

I. Ogólne zasady oceniania uczniów:

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności oraz jego poziomu w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania, opracowanych zgodnie z nią.

2. Nauczyciel:

- informuje ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie;
- udziela uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
- motywuje ucznia do dalszych postępów w nauce;
- dostarcza rodzicom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.

3. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.

4. Szkoła udostępnia uczniowi i rodzicowi sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia w następującej formie:

- oryginały – na lekcjach (do wglądu ucznia) oraz podczas zebrań i konsultacji (do wglądu rodzica lub prawnego opiekuna),
- kopie – w formie papierowej lub elektronicznej na prośbę ucznia lub rodzica.

Kopie prac pisemnych uczniów zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej nie mogą być udostępniane osobom trzecim.

5. Uczniowie otrzymują prace pisemne do wglądu i poprawy w czasie zajęć dydaktycznych.

6. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę pisemnie lub ustnie.

II. Formy i sposoby oceniania wiedzy i umiejętności uczniów:

1. Ocenie podlegają (waga oceny częściowej):

- 1) prace pisemne – sprawdziany, dyktanda, wypracowania klasowe (waga 5),
- 2) kartkówki, znajomość lektury (waga 3 lub 4),
- 3) projekt, zadania, praca własna (waga 3),
- 4) odpowiedź ustna (waga 3)
- 5) praca na lekcji: ćwiczenia praktyczne, praca w grupach (waga 2),
- 6) inne, np. opanowanie techniki czytania, recytacja (waga 1-5);
- 7) konkursy:
 - udział w konkursach (waga 1, ocena częściowa – bardzo dobry),
 - osiągnięcie sukcesu w konkursie (waga 3 – 5, ocena częściowa – celujący)

2. Za udział w konkursie uczeń otrzymuje ocenę i/lub punkty zgodnie z PSOZ.

3. Uczeń może być nagradzany za pracę na lekcji plusami. Może je otrzymać za odpowiedź ustną na zajęciach. Po otrzymaniu odpowiedniej ilości plusów są one zamieniane na oceny:

8 plusów – ocena celująca, 5 plusów – ocena bardzo dobra, 4 plusy – ocena dobra, 3 plusy – ocena dostateczna.

4. Przygotowanie do lekcji oznacza, że:

- a) uczeń ma potrzebne materiały dydaktyczne, tj. podręcznik, zeszyt ćwiczeń, zeszyt przedmiotowy, (ewentualnie) lekturę.
- b) jest przygotowany do odpowiedzi ustnej z aktualnie realizowanego materiału, w tym do recytacji utworu literackiego.

5. Uczeń ma obowiązek zgłosić nieprzygotowanie przed lekcją. W półroczu może zgłosić dwa razy nieprzygotowanie i otrzymuje do dziennika wpis „np” w zakładce „Uwagi”.
6. Za brak przygotowania do zajęć, po wyczerpaniu limitu, czyli otrzymaniu dwóch wpisów „np”. otrzymuje punkty ujemne zgodnie z Punktowym Systemem Oceniania Zachowania.
7. W przypadku nieobecności ucznia na pracy pisemnej nauczyciel stosuje zapis symbolem „nb”.
8. Praca niesamodzielna, skopiowana z internetu lub z innych źródeł (w tym we fragmentach), zwracana jest do poprawy. Nauczyciel zgodnie z Punktowym Systemem Oceniania Zachowania, za przedstawienie przez ucznia do oceny pracy innej osoby jako własnej, przyznaje mu punkty ujemne.

Każdy nauczyciel może indywidualnie dostosować wagę ocen ze względu na specyfikę przedmiotu, jakim jest język polski.

Przy ocenianiu prac pisemnych stosuje się następujący sposób zamiany punktów na oceny:

- 100% - celujący;
- co najmniej 90% - bardzo dobry;
- co najmniej 75 % - dobry;
- co najmniej 50% - dostateczny;
- co najmniej 30% - dopuszczający;
- poniżej 30% - niedostateczny.

III. Kryteria wystawiania oceny po I półroczu i na koniec roku szkolnego.

Ocena półroczna i roczna jest wystawiana na podstawie średniej ważonej ocen cząstkowych wg poniższej skali. Zasady poprawy oceny ustala nauczyciel.

Średnia ważona ocen cząstkowych	Ocena półroczna lub roczna
0 – 1,99	niedostateczny
2,00 – 2,49	dopuszczający
2,50 – 2,69	dopuszczający z możliwością poprawy oceny na dostateczny
2,70 – 3,49	dostateczny
3,50 – 3,69	dostateczny z możliwością poprawy oceny na dobry
3,70 – 4,49	dobry
4,50 – 4,69	dobry z możliwością poprawy oceny na bardzo dobry
co najmniej 4,70	bardzo dobry
Celujący: <ol style="list-style-type: none"> a) co najmniej 5,50; b) co najmniej 5,30 i uzyskanie znaczących osiągnięć w konkursach zewnętrznych lub zawodach sportowych reprezentując szkołę; c) co najmniej 4,70 i uzyskanie tytułu laureata lub finalisty w Wojewódzkim Konkursie Przedmiotowym; 	

Ostateczną decyzję w sprawie wystawienia oceny podejmuje nauczyciel.

IV. Zasady uzupełniania braków i poprawiania ocen:

1. W przypadku nieobecności ucznia podczas sprawdzianu lub kartkówki uczeń może napisać pracę na zajęciach lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
2. W Szkole umożliwia się uczniom poprawianie ocen niezadowolających. Poprawiona ocena otrzymuje tę samą wagę, a ocena otrzymana przy pierwszym podejściu (ocena, które uległa poprawie) zostaje zapisana w nawiasie i dziennik nie wlicza jej wtedy do średniej.

V. Wymagania na poszczególne oceny w klasie 8.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, a braki uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy i umiejętności,
- nie jest w stanie rozwiązywać zadań o niewielkim, elementarnym stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie pracuje systematycznie na lekcji.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do epiki, liryki lub dramatu;
- zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi;
- wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: fraszka, pieśń, tren, komedia, tragedia,, ballada, epepeja), odróżnia je od rodzajów literackich;
- wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych;
- zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami;
- wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem;
- wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki;
- wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał;
- czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych;
- rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako reportaż;
- zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych;
- komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny;
- dostosowuje język, którego używa, do sytuacji;
- rozpoznaje i tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone;
- odróżnia mowę niezależną od zależnej;
- zauważa zróżnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje słownictwo gwarowe, środowiskowe;
- stara się wzbogacać swoje słownictwo, wyjaśnia znaczenie wyrazów;
- rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa ich;
- podaje przykłady homonimów;
- stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi;
- nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym;
- krótko wypowiada się ustnie na podany temat;
- stara się używać prostych środków retorycznych;
- z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi;
- pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, CV, list motywacyjny, recenzja, przemówienie, wywiad;
- stosuje akapity;
- formułuje prostą tezę;
- wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić;
- przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia;
- stara się podać przykłady ilustrujące argumenty;

- z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania;
- rozpoznaje w różnych tekstach niektóre środki perswazji i manipulacji;
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi;
- podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza);
- formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu;
- głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy;
- korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela;
- rozwija nawyk systematycznego uczenia się;
- uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych;
- uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym;
- czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść;

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach;
- stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi;
- stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków (komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epepeja, tragedia);
- wyszukuje w tekście literackim użyte środki językowe, stara się je nazwać (neologizm, inwokacja, symbol, alegoria);
- wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór;
- zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury;
- komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury;
- wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu;
- klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy;
- rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: reportaż, wywiad, artykuł);
- znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych;
- świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się;
- stara się stosować normę wzorcową i użytkową;
- tworzy poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone;
- przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną;
- rozpoznaje różnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe, kolokwializmy;
- wzbogaca swoje słownictwo;
- ma świadomość treści i zakresu używanych wyrazów;
- stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych;
- wyjaśnia znaczenie homonimów;
- zauważa różnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi;
- stosuje zasady etykiety językowej;
- pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej;
- wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych;
- gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi;
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, przemówienie, recenzję, podanie, CV, list motywacyjny, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku;
- stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy;
- formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza;
- wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji;
- przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów;

- podaje przykłady ilustrujące argumenty;
- formułuje proste wnioski;
- rozpoznaje w różnych tekstach podstawowe środki perswazji i manipulacji;
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi;
- podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje);
- formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu;
- głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej;
- korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji;
- uczy się systematycznie;
- uczestniczy w projektach edukacyjnych;
- podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału;
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie;
- uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie;
- czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść;

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach;
- posługuje się najważniejszą terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych;
- wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie (w tym: komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epepeja, tragedia);
- rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (neologizm, inwokacja, symbol, alegoria);
- próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów;
- określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór;
- odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze;
- rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki;
- wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury;
- wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
- wyszukuje i porządkuje cytaty;
- wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa;
- zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (reportaż, wywiad, artykuł);
- samodzielnie znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych;
- rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji;
- stosuje normę wzorcową i użytkową;
- rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzi wielokrotnie złożonych;
- przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu;
- rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe;
- zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich;
- odróżnia treść i zakres wyrazu;
- używa poprawnych form nazw osobowych i miejscowych;
- poprawnie używa homonimów;
- rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi;
- świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej;
- pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy;
- wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne;
- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi;
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, przemówienie, recenzję, podanie, CV, list motywacyjny, wywiad, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję;

- stosuje akapity jako spójne całości myślowe;
- formułuje tezę i hipotezę;
- wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów;
- przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego;
- podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty;
- formułuje wnioski wynikające z argumentacji;
- rozpoznaje w różnych tekstach użyte środki perswazji i manipulacji;
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi;
- dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje);
- formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu;
- głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację;
- korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną;
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania;
- stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie;
- aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej;
- czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę;

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych;
- poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych;
- poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów (w tym: komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epepeja, tragedia);
- wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych (neologizm, inwokacja, symbol, alegoria) oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
- poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór;
- interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze;
- wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury;
- funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi,
- funkcjonalnie i celowo wykorzystuje zgromadzone informacje;
- określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki;
- określa cechy gatunków dziennikarskich (reportaż, wywiad, artykuł);
- analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich;
- rozumie, na czym polegają twórczy i sprawczy charakter działań językowych;
- formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym;
- rozróżnia i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych;
- poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną;
- wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa;
- funkcjonalnie korzysta ze słowników;
- różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego;
- nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, używa ich poprawnych form;
- nazywa rodzaje stylów użytkowych, poprawnie używa ich w wypowiedzi;
- wyjaśnia zasady etykiety językowej;
- pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty;
- tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi;
- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę;
- samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi;

- samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, przemówienie, recenzję, podanie, CV, list motywacyjny, wywiad, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej;
- stosuje rytm akapitowy;
- samodzielnie formułuje tezę i hipotezę;
- swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów;
- podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty;
- podsumowuje rozważania;
- rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję;
- zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi;
- samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje);
- formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu;
- interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekawiać słuchacza;
- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji;
- rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii;
- czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory;
- wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów (w tym: komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epepeja, tragedia);
- biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich;
- objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście (neologizm, inwokacja, symbol, alegoria), funkcjonalnie stosuje środki stylistyczne w swojej wypowiedzi;
- poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną;
- samodzielnie odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów;
- twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury;
- porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury;
- samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną;
- twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy;
- wyjaśnia różnice między literaturą piękną, popularnonaukową, publicystyką;
- biegle wskazuje w tekstach cechy reportażu, wywiadu, artykułu;
- samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, nazywa sposób nawiązania;
- świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się;
- formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy;
- świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzi wielokrotnie złożonych;
- wykorzystuje funkcjonalnie mowę zależną i niezależną dla osiągnięcia w wypowiedzi pożądanego efektu;
- bogaci swoje słownictwo oraz poddaje refleksji rozwój i zróżnicowanie języka polskiego;
- biegle używa różnych rodzajów nazw osobowych i miejscowych;
- biegle używa użytkowych stylów wypowiedzi;
- doskonalili własny styl wypowiedzi, mając świadomość cech dobrego stylu;
- wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach;
- zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty;
- wypowiada się, realizując zamierzony cel;
- wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne;
- samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł;
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, przemówienie, recenzję, podanie, CV, list motywacyjny, wywiad, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe;

- twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy;
- formułuje tezę i hipotezę, dostosowuje je do przyjętej formy rozprawki;
- wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy;
- podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony;
- samodzielnie formułuje wnioski;
- rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji;
- twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu artystycznego;
- formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze;
- recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków głosowych
- samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł;
- ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji;
- z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych;
- występuje w roli lidera grupy;
- biegle posługuje się znajomością lektur;

osoby odpowiedzialne:
nauczyciele języka polskiego